

STORA UTSKOTTETS betänkande N:o 5/1943 i anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar uti landskapet Åland.

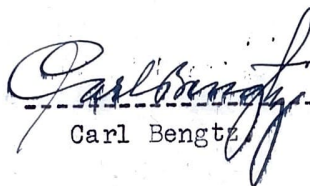
Landstinget, som i ärendet fått mottaga finans- och ekonomiutskottets betänkande N:o 2/1943, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

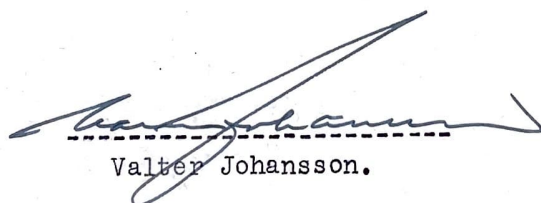
Stora utskottet, som omfattar finans- och ekonomiutskottets berörda betänkande, får därför vördsamt föreslå

att landstinget ville antaga bifogade förslag till landskapslag om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar uti landskapet Åland.

Mariehamn den 24 februari 1943.

På stora utskottets vägnar:

Carl Bengtz

Valter Johansson.

Närvarande i utskottet: ordföranden Bengtz samt ledamöterna Bertell, Holmqvist, Oskar Holmström, Larson, Lundqvist, Nordström och Påvals samt
-na
suppleanter/Husell och Carl Holmström.

om avlöning i landskapsförvaltningen underlydande tjänster eller befattningar uti landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

Landskapslagens tillämpningsområde.

1 §.

Till innehavare av Ålands landskapsförvaltning underlydande tjänst eller fast huvudbefattning erlägges avlöning enligt denna landskapslag.

I landskapets extraordinarie befattningar, så ock för bisysslor, erlägges arvode i enlighet med vad inom gränserna för landskapets inkomst- och utgiftsstat bestämmes.

Ordinarie avlöning.

2 §.

Innehavares av tjänst eller befattning ordinarie avlöning utgöres av grundlön jämte ålders- och familjetillägg.

Då det officiella indexet i riket, jämfört med prisnivån vid tiden för ikraftträdandet av denna landskapslag, utvisar en avsevärd stegring av levnadskostnaderna, kan till innehavare av tjänst eller befattning såsom tillskott till den ordinarie avlöningen erläggas dyrtidstillägg inom gränserna för utgiftsstaten.

Till innehavare av tjänst eller befattning, vars verksamhet är förlagd till ort inom landskapet, som enligt det officiella levnadskostnadsindexet är förhållandevis dyr, kan, enligt gällande bestämmelser i riket, inom gränserna för utgiftsstaten erläggas dyrortstillägg såsom tillskott till den ordinarie avlöningen.

3 §.

Beroende av det ansvar och den arbetsmängd, som äro med tjänsten eller befattningen förenade, så ock av den kunskap och förmåga, som därtill erfordras, hänföras tjänster och befattningar med grundlön inom gränserna för utgiftsstaten till avlöningsklasser, i vilka beloppet av grundlönen och ett ålderstillägg för år är:

Avlöningsklass	Grundlön	Ålderstillägg
		960 mark
1	20.700 mark	1.020 "
2	21.900 "	1.080 "
3	23.100 "	1.140 "
4	24.600 "	

	26.100 mark	1.200 mark
5	27.600 "	1.260 "
6	29.400 "	1.320 "
7	31.200 "	1.380 "
8	33.000 "	1.440 "
9	35.100 "	1.500 "
10	37.200 "	1.560 "
11	39.300 "	1.680 "
12	41.700 "	1.800 "
13	44.100 "	1.920 "
14	46.800 "	1.980 "
15	49.500 "	2.040 "
16	52.500 "	2.100 "
17	55.500 "	2.160 "
18	58.800 "	2.220 "
19	62.100 "	2.280 "
20	65.700 "	2.340 "
21	69.300 "	2.400 "
22	73.200 "	2.460 "
23	77.100 "	2.520 "
24	81.300 "	2.580 "
25	85.500 "	2.640 "
26	90.000 "	2.700 "
27	94.800 "	2.760 "
28	99.900 "	2.820 "
29	105.300 "	2.880 "
30	111.000 "	2.940 "
31	117.000 "	3.000 "
32	123.900 "	3.060 "
33	132.000 "	3.120 "
34	141.000 "	3.180 "
35	150.000 "	3.240 "
36	165.000 "	3.360 "
37	180.000 "	3.600 "

Landskapsnämnden äger, i den mån anslag blivit uti landskapets utgi
stat ställda till landskapsnämndens förfogande, bestämma, till vilken

löningsklass varje tjänst eller befattning skall hänföras.

4 §.

Äldre och yngre lektor vid Ålands lyceum och folkskolinspektorn uti landskapet Åland erhålla efter sammanlagt tio års tjänst som ordinarie i nämnda tjänster avlöning enligt närmast högre avlöningsklass än den i 3 § nämnda.

5 §.

Innehavare av tjänst eller befattning beviljas efter 4, 8, 12, 16 och 20 tjänsteår ett ålderstillägg varje gång.

Som tjänsteår räknas den tid vederbörande efter fyllda tjuguetta år varit innehavare av tjänst eller befattning med grundlön. Som tjänsteår räknas jämväl den tid vederbörande under tiden för krigstillstånd varit i militärtjänst.

Innehavare av tjänst eller befattning äger i avseende å ålderstillägg tillgodoräkna sig hela den tid han efter fyllda tjuguetta år innehaft landskapstjänst eller -befattning eller statstjänst eller -befattning eller såsom tillsvidare eller som vikarie tillförordnad handhaft landskapstjänst eller -befattning eller statstjänst eller -befattning. Likaså ock den tid han innehaft sådan ordinarie befattning i riket eller landskapet, som enligt gällande bestämmelser kan betraktas såsom huvudsyssla.

I avseende å ålderstillägg är innehavare av tjänst eller befattning efter fyllda tjuguetta år berättigad att i landskapets eller statens extraordinarie befattning, som icke kan betraktas såsom bisyssla, tillgodoräkna sig den del av sin tjänstetid, som överstiger två år.

För den tid innehavare av tjänst eller befattning efter fyllda 21 år varit:

i kommuns, kommunal centralorganisations, kommunal sammanslutnings eller religiöst samfunds befattning,

lärare i privat högskola eller i privat lärdomsskola eller uppfostringsanstalt, som åtnjuter landskaps- eller statsunderstöd,

läkare eller djurläkare i bolags, sammanslutnings, samfunds eller enskild inrättnings tjänst,

i tjänst hos landskaps- eller statsunderstöd åtnjutande lantbruksorganisation eller organisation för huslig ekonomi, skogsvårdsnämnd, centralskogssällskap, centralhandelskammaren, handelskammare, vetenskap-

lig eller konstnärlig organisation eller av landskapet eller staten
övertagen telefoninrättning,

äger han tillgodoräkna sig den del, som överstiger fyra år, om be-
fattningen varit huvudsyssla samt med avseende å kompetensvillkor och
beskaffenhet kan likställas med den landskapstjänst eller -befattning
eller statstjänst eller -befattning, vilken han efter entledigandet fr-
befattningen först tillträtt.

Av särskilda skäl kan innehavare av tjänst eller befattning berätti-
gas att vid beräkandet av ålderstillägg även tillgodoräkna sig annan
tjänstetid, dock högst åtta år.

Vid sammanräkandet för ålderstillägg av olika tjänstetider tagas
blott fulla månader i betraktande.

Är tjänsteåret delat i terminer räknas en termins tjänsteutövning
såsom sex månader. Tjänstgöring såsom lärare under en fem månaders sa-
sommarkurs vid läroanstalt för huslig ekonomi eller tjänstgöring under
ett läseår vid folkhögskola eller arbetarinstitut beräknas i avseende
å ålderstillägg motsvara ett halvt år.

I tjänst eller befattning, som på grund av ersättning för tjänste-
uppdrag är hänförd till lägre avlöningsklass än den, till vilken den
på grund av sin art bort höra, beviljas ålderstillägg enligt avlönings-
klass, motsvarande tjänstens eller befattningens art.

6 §.

Vid beräkning av ålderstillägg och sådan tjänstgöringstid, som näm-
nes i 4 §, avdrages den tid, innehavare av tjänst eller befattning til-
följd av avbrott i tjänstgöringen icke skött sin tjänst eller befatt-
ning.

Som avdrag räknas dock icke den tid, under vilken innehavare av
tjänst eller befattning

- a) åtnjutit semesterledighet,
- b) till följd av sjukdom varit tjänstledig, därest ledigheten icke
medfört i 12 § i avlöningslagen stadgat innehållande av halva lönen,
- c) till följd av havandeskap eller förlossning med stöd av 13 § i
avlöningslagen varit tjänstledig,
- d) till följd av offentligt uppdrag eller skötsel av annan tjänst
eller befattning i de fall, som nämnas i 14 § i avlöningslagen, varit
förhindrad att sköta sin tjänst eller befattning, med undantag av

värnplikts-tid i aktiv trupp under fredstid,

e) varit tjänstledig för studier, som nämnas i 17 § 2 mom. avlöningslagen,

f) av annan orsak varit tjänstledig högst en månad under samma kalenderår och

g) utan orsak varit avhållen eller förhindrad att utöva sin tjänst eller befattning.

7 §.

Ålderstillägg beviljas och annat ärende rörande innehavare av tjänst eller befattning enligt lag tillkommande avlöning avgöres av Ålands landskapsnämnd.

8 §.

Är samma person innehavare av två landskapets tjänster eller befattningar, erlägges till honom ålderstillägg endast för den högre avlönade tjänsten eller befattningen.

9 §.

Då till ålderstillägg berättigad innehavare av tjänst eller befattning förordnats att tillsvidare eller som vikarie sköta annan tjänst eller befattning, erlägges till honom ålderstillägg enligt den till hans ordinarie tjänst eller befattning hörande grundlönen.

10 §.

I familjetillägg erlägges till innehavare av tjänst eller befattning tvåtusenfyrhundrade mark om året för varje barn under sjutton år, som han har att försörja, och tages härvid i betraktande innehavares av tjänst eller befattning samt hans makas barn och adoptivbarn.

11 §.

Ordinarie avlöning utbetalas månatligen i förskott å första söckendag i månaden.

Till tjänst eller befattning utnämnd persons rätt till ordinarie avlöning vidtager från månadens början, därest han då tillträder sin tjänst eller befattning, i annat fall från början av nästpåföljande månad efter den, varunder han tillträtt sin tjänst eller befattning. Till i tjänst eller befattning varande person utbetalas familje- och ålders-tillägg från början av den månad, som följer efter den, under vilken han förvärvat sådan rätt.

Upphörande av tjänsteförhållandet under månaden inverkar ej på inne-

havares av tjänst eller befattning eller dennes rättsinnehavares rätt till avlöning för sagda månad.

Avlöningen under tiden för avbrott i tjänstgöring.

12 §.

Har innehavare av tjänst eller befattning på grund av styrkt sjukdom varit förhindrad att sköta sin tjänst eller befattning under samma kalenderår sammanlagt mer än trettio dagar, skall av hans grundlön för den överskjutande tiden innehållas en tredjedel. Varar sådan sjukdom i en fortsättning mer än etthundraåttio dagar, skall hälften av grundlönen för den överskjutande tiden innehållas.

Har sjukdomen förorsakats av i tjänsten eller befattningen inträffad olyckshändelse eller yrkessjukdom, må innehavare av tjänst eller befattning uppbära sin ordinarie avlöning oavkortad under sextio dagar, räknat från dagen för sjukdomens utbrott. Fortgår sjukdomen därutöver, må i 1 mom. nämnda avdrag göras från grundlönen.

Har sjukdomen förorsakats av våld, som på grund av tjänsteutövning drabbat innehavare av tjänst eller befattning, må han uppbära sin ordinarie avlöning oavkortad under hela sjukdomstiden, dock högst för trehundra sextio dagar. Fortgår sjukdomen därutöver, må i 1 mom. nämnda avdrag göras från grundlönen.

Ovan stadgade innehållanden skola även göras, då innehavare av tjänst eller befattning till följd av sjukdom ej kan tillåtas sköta sin tjänst eller befattning.

Om innehavares av tjänst eller befattning rätt till olycksfallersättning stadgas särskilt.

13 §.

Kvinnlig innehavare av tjänst eller befattning är berättigad att till följd av havandeskap och förlossning erhålla två månaders tjänstledighet med fulla löneförmåner.

14 §.

För innehavare av tjänst eller befattning, som är förhindrad att sköta sin tjänst eller befattning till följd av riksdagsmannaskap eller annat sådant offentligt uppdrag, som ej får avsägas, innehålls en tredjedel av grundlönen.

Då innehavare av tjänst eller befattning beviljas tjänstledighet för offentligt uppdrag eller för skötandet av annan tjänst eller befattning

må han uppbära familje- och ålderstillägg, varjämte till honom må erläggas den del av honom tillkommande annan ordinarie avlöning, som överskjuter den honom på grund av ifrågavarande offentliga uppdrag eller annan tjänst eller befattning tillkommande ersättningen.

För innehavare av tjänst eller befattning, som under fredstid inkallas för att avtjäna sin värnplikt vid aktiv trupp, innehålles hela avlöningen. Angående lön, som skall utbetalas åt till reservens repetitionsövningar eller till extraordinarie tjänstgöring eller under tiden för krigstillstånd inkallade, stadgas särskilt.

15 §.

Innehavare av tjänst eller befattning, som förordnas att jämte egen tjänst eller befattning sköta annans tjänst eller befattning med grundlön, är berättigad att uppbära fulla löneförmåner från huvudtjänsten eller befattningen, men i den andra tjänsten eller befattningen enligt landskapsnämndens prövning högst under tre månaders tid och högst hälften av den tillhörande grundlönen, där ej landskapsnämnden av särskilda skäl annorlunda förordnar.

16 §.

Till person, som förordnats att sköta tjänst eller befattning tillsvidare eller som vikarie, kan erläggas tjänsten eller befattningen åtföljande grundlön antingen i sin helhet eller delvis. Dock skall, där handhavandet av tjänst eller befattning i en fortsättning varat tre månader, för den överskjutande tiden erläggas avlöning, motsvarande hela grundlönen med avdrag av pensionsavgifter och lönebesparing.

Person, som handhaft ledig tjänst i en följd under längre tid än fyra år och som icke uppbär ålderstillägg för annan tjänst, är berättigad till ålderstillägg enligt denna landskapslag.

17 §.

För innehavare av tjänst eller befattning, som beviljats tjänstledighet på andra än i 12, 13 och 14 §§ nämnda grunder, innehålles under tiden för tjänstledigheten hela hans avlöning, därest han ej kan tillåtas att själv med uppbärande av hela lönen avlöna vikarie, som landskapsnämnden godkänner.

Då sådan tjänstledighet beviljas för deltagande i lärokurser, vilka ämbetsverk eller anstalt anordnat, eller för andra studier, vilka äro ägnade att främja utförande av åliggandena vid ämbetsverket eller an-

stalten, kan enligt prövning av landskapsnämnden erläggas avlöningen antingen delvis eller i sin helhet.

18 §.

Avlöning innehålles i sin helhet för innehavare av tjänst eller befattning, som i straffanstalt undergår frihetsstraff eller därifrån försatts i villkorlig frihet eller som av domstol dömts till skiljande från tjänsteutövning.

19 §.

Avhålles innehavare av tjänst eller befattning från tjänsteutövning medan åtal för brott eller rannsaking pågår, innehålles hälften av hans avlöning under sagda tid. Har innehavare av tjänst eller befattning genom domstols utslag dömts till avsättning från tjänsten, skall hela hans avlöning innehållas, ändock att utslaget ej vunnit laga kraft.

Därest från tjänsteutövning avhållen sedermera ej ådömes eller åläggas straff för handling, för vilken han avhållits från tjänsteutövning, skall det innehållna beloppet erläggas till honom. Ändras avsättning från tjänsten sedermera till lindrigare straff, skall till innehavare av tjänst eller befattning erläggas hälften av det belopp, som till följd av avsättningen innehållits av hans avlöning.

Tilläggsarvoden.

20 §.

Då innehavare av tjänst eller befattning av viss beskaffenhet är anvisad en särskilt ansvarsfull ställning, har sig tilldelad särskilt stort arbetsskyldighet eller innehar i sitt fack större specialkunskaper än vad för tjänsten eller befattningen enligt gällande stadganden fordras, eller är anförtrodd särskilt farliga tjänsteåligganden eller på annat sätt eljest utför sitt arbete under svårare förhållanden än övriga i motsvarande ställning, kan till sådan innehavare av tjänst eller befattning inom gränserna för utgiftsstaten erläggas tilläggsarvode, såsom tjänstgöringspenningar, tillägg för språkkunskap eller annat därmed jämförligt arvode. Likaså kan innehavare av tjänst eller befattning beviljas ersättning för av tjänsten härflytande extra kostnader eller tilläggsarvode för till landskapet inbesparade kostnader vid fullgörande av tjänsteuppdrag.

21 §.

Om innehavares av tjänst eller befattning rätt att uppbära förrätt-

ningsarvode, avgifter för examina eller annan ersättning för tjänsteförrättningar stadgas särskilt. Förekomma sådana ersättningar regelbundet och utgöra de en avsevärd del av avlöningen, skola de beaktas vid fastställandet av den avlöningsklass, till vilken tjänst eller befattning skall hänföras.

Naturaförmåner.

22 §.

Innehavare av tjänst eller befattning, som anvisats bostad av landskapet å tjänstgöringsorten eller i dess närhet, skall vara där bosatt, för såvitt landskapsnämnden ej annorlunda förordnar. För dylik bostad, så ock för övriga naturaförmåner, som innehavare av tjänst eller befattning uppbär av landskapet, är han skyldig att erlägga vederlag.

Vederlaget får ej överstiga de gängse medelprisen på orten. Anvisas vederbörande naturaförmåner, understigande medelprisen, skall vederlaget beräknas endast efter de anvisade naturaförmånerna; äro förmånerna åter större än medelprisen, skall vederlaget beräknas efter genomsnittsförmånerna.

Landskapsnämnden fastställer grunderna för beräkningen av vederlaget för i avlöningen ingående bostad, lyse och värme och bestämmer storleken av de genomsnittliga bostadsförmånerna.

Vederlaget för naturaförmåner fastställas i varje enskilt fall för högst fem år i sänder.

Vederlag skall månatligen förskottsvis innehållas av innehavares av tjänst eller befattning avlöning.

Särskilda stadganden.

23 §.

Ät innehavare av tjänst eller befattning kan, enligt vad genom landskapslag stadgas, lämnas avgiftsfri sjukvård.

24 §.

Innehavare av tjänst eller befattning må ej mottaga annan avlönad befattning, vilken han är berättigad att avsäga sig, därest han icke erhåller tillstånd därtill.

25 §.

Då innehavare av landskapstjänst eller -befattning, enligt vad därom särskilt är i riket stadgat, blir delaktig i änke- och pupillkassa, skall av grundlönen i tjänsten eller befattningen till vederbörande

kassa erläggas stadgade pensionsavgifter och lönebesparing.

26 §.

Var som anser, att vederbörande myndighet förvägrat honom enligt denna landskapslag eller med stöd av densamma utfärdade stadganden tillkommande avlöning, framställe skriftligt rättelseyrkande hos denna myndighet, som give beslut i saken. Med detta beslut missnöjd söke ändring däri genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen inom trettio dagar efter delfåendet av beslutet.

27 §.

Har i 26 § nämnt rättelseyrkande icke framställts inom ett år från den dag, då lönebeloppet bort utbetalas, är rätten till detsamma förluten.

28 §.

Om pensions- och andra rättigheter, som tillkomma innehavare av land- skapstjänst eller -befattning efter tjänsteförhållandets upphörande, stadgas särskilt.

29 §.

Denna landskapslag träder omedelbart i kraft; och genom densamma upphävas landskapslagen den 8 juni 1925 om grunderna för avlöning i land- skapets tjänster och befattningar samt landskapslagen den 26 juni 1928 om ändring av 1, 3 §§, 4 § mom. 1 och 5 § mom. 1 i förstnämnda land- skapslag, och landskapslagen den 26 februari 1934 angående tillägg till 5 § i landskapslagen den 26 juni 1928 om ändring av 1, 3 §§, 4 § mom. 1 och 5 § mom. 1 i förenämnda landskapslag, ävensom landskapslagen den 16 mars 1936 om ändring av förstnämnda landskapslag och landskapslagen den 14 juni 1939 om ändring av samma landskapslag."